

HELSINGBORGS
TINGSRÄTT
Avdelning 2

DOM
2014-07-01
meddelad i
Helsingborg

Mål nr: B 2857-12

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

Karl RICHARD Handl, 19800523-3914
c/o Karin Hyberts
Diamantvägen 33
262 70 Strövelstorp

Offentlig försvarare:

Advokat Lennart Nilsson
Advokatfirman Juhlin & Partners KB
Box 1133
251 11 Helsingborg

Åklagare

Kammaråklagare Lars Magnusson
Åklagarmyndigheten
Riksenheten för Miljö- och Arbetsmiljömål
Box 6202
200 11 Malmö

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

1. Brott mot strålskyddslagen, 36 § strålskyddslagen (1988:220)
- 2011-07-18 -- 2011-07-20
2. Otillåten miljöverksamhet, 29 kap 4 § 1 st 1 p I miljöbalken (1998:808) i sin lydelse före 1 maj 2012 jämfört med 14 kap 8 § miljöbalken, 7 § förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer och 4:1 kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2008:2)
- 2011-02-18 -- 2011-07-20

Åtal som den tilltalade frikänns från

1. Olovlig befattning med kemiska vapen, 22 kap 6 a § 1 st 1 p brottsbalken
- 2011-02-18 -- 2011-07-20
2. Brott mot strålskyddslagen, 35 § strålskyddslagen (1988:220)
- 2011-07-18 -- 2011-07-20
3. Brott mot lagen om krigsmateriel, 25 § lagen (1992:1300) om krigsmateriel
- 2011-02-01 -- 2011-07-20

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 712 251 07 Helsingborg	Konsul Perssons plats 1	042-19 97 00 E-post: helsingborgs.tingsratt@dom.se www.helsingborgstingsratt.domstol.se	042-19 88 00	måndag - fredag 08:00-16:00

Påföljd m.m.

Dagsböter 80 å 170 kr

Beslut

Förverkande och beslag

1. I beslag tagna flaskor med abrin, ricin och salpetersyra förklaras förverkade. Beslagen ska bestå (Polismyndigheten Skåne; beslagsliggare 2011-1200-BG9517 p. 1, 4 och 5).

Sekretess

1. Sekretessen enligt 35 kap 13 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) för uppgifterna i läkarintyg enligt 7 § lagen (1991:2041) om särskild personutredning i brottmål, m.m. ska bestå i målet.

Brottsofferfond

1. Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 500 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Lennart Nilsson tillerkänns ersättning av allmänna medel med 36 496 kr. Av beloppet avser 26 796 kr arbete, 2 340 kr tidspillan, 61 kr utlägg och 7 299 kr mervärdesskatt. Av denna kostnad ska Richard Handl till staten återbetala 5 000 kr.
-

Avdelning 2

YRKANDEN

Åklagarens yrkanden, se bilaga 1.

DOMSKÄL

Richard Handl har vidgått att han i sin bostadslägenhet innehaft och använt radioaktiva ämnen samt att han framställt ricin och abrin men bestridit ansvar på grund av att han inte kände till att detta var olovligt, att han inte visste att ricin och abrin klassas som kemiska respektive biologiska stridsmedel och att han inte var medveten om de åtgärder och försiktighetsmått som krävdes. Richard Handl har erkänt att han av oaktsamhet utan tillstånd har hanterat särskilt farliga kemiska produkter i sin lägenhet (åtalspunkt 5).

Åklagaren har åberopat den skriftliga bevisning som anges i stämningsansökan.

Av utredningen framgår bl.a. att Richard Handl den 17 juli 2011 skickade ett e-postmeddelande till Strålsäkerhetsmyndigheten i vilket han beskrev sin hobby och planerade projekt att bygga en primitiv kärnreaktor. I meddelandet hänvisade Richard Handl till sin blogg på Internet som bl.a. innehöll en beskrivning av hur han försökt utvinna neutroner genom att upphetta radioaktivt material i svavelsyra. Försöket hade resulterat i en kokexplosion i ett kokkärl på hans köksspis. De radioaktiva komponenterna kom från brandvarnare och klockvisare. Den 20 juli 2011 genomförde personal från Strålsäkerhetsmyndigheten en kontroll i Richard Handls lägenhet, vilken följdes av en husrannsakan. Vid husrannsakan anträffades några föremål med förhöjda halter av radioaktivitet i sig, bl.a. 12 stycken klockvisare, samt burkar, flaskor och ampuller med misstänkta kemikalier. De sistnämnda var placerade i köket till vänster om spisen. Vid analys identifierades ricin och abrin i proverna samt salpetersyra. Av analysresultatet framgår att mängden abrin är tillräckligt att döda mer än 100 personer om preparatet injiceras.

Avdelning 2

Ricin och abrin utgör kemiska stridsmedel. I bostaden påträffades också avancerade böcker i fysik och kemi.

Richard Handl har hörts över åtalet. På åklagarens begäran har hållits vittnesförhör med Peter Frisk.

Av förhöret med Peter Frisk har framkommit bl.a. att Richard Handl var långt ifrån att åstadkomma en kärnreaktion i köket och risken för att grannar till Richard Handl skulle komma till skada var minimal.

TINGSRÄTTENS BEDÖMNING

Det är utrett att Richard Handl i sin bostadslägenhet innehaft och använt radioaktiva ämnen som åklagaren påstått, att han tillverkat ricin och abrin samt att han utan tillstånd hanterat särskilt farliga kemiska produkter i lägenheten. Anledningen till att detta uppdagades var att Richard Handl själv tog kontakt med Strålsäkerhetsmyndigheten för att berätta om sin hantering av radioaktiva ämnen. Richard Handl har berättat att han tog denna kontakt efter att en person påtalat för honom på hans blogg att hanteringen kunde vara olaglig och att han ville försäkra sig om att så inte var fallet. Vid kontroll och husrannsakan i Richard Handls lägenhet framkom att han även innehade kemiska produkter i lägenheten, vilket han inte gjort något för att dölja. Richard Handl har berättat att han inte kände till att det var olagligt att tillverka ricin och abrin eller att dessa ämnen räknas som kemiska och biologiska stridsmedel. Han framställde ämnena genom att krossa frön som han köpt i den allmänna handeln och lägga dem i aceton. Att ricin och abrin är giftiga ämnen visste han och hans ändamål med att framställa dessa ämnen var endast för att se om det var möjligt samt nöjet och viljan att inneha dem. Richard Handl har ett specialintresse för kemi och fysik. Det radioaktiva materialet tog han från gamla klockor och brandvarnare som han köpt. Han hade även köpt en geigermätare.

Avdelning 2

Enligt 35 § strålskyddslagen (1988:220) döms den som med uppsåt eller av grov oaktsamhet bryter mot bl.a. 6 § i nämnda lag - vilken uppställer krav på åtgärder och försiktighetsmått för den som bedriver verksamhet med strålning - till böter eller fängelse i högst två år. Till samma straff döms enligt 36 § i samma lag den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot bl.a. 20 § 1, vilken stadgar att tillstånd krävs för att inneha och använda ett radioaktivt ämne eller ett material som innehåller radioaktiva ämnen. Åklagaren har gjort gällande att Richard Handl brutit mot dessa bestämmelser.

Mot bakgrund av vad Richard Handl har berättat och vad som framkommit av utredningen finner tingsrätten att Richard Handl inte uppsåtligen har överträtt bestämmelserna i strålskyddslagen. När det gäller kravet på åtgärder och försiktighetsmått konstateras att Richard Handl vidtagit vissa åtgärder för att upprätthålla strålskyddet, bl.a. genom att införskaffa en geigermätare. Han anses därför inte ha handlat grovt oaktsamt. Åtalet enligt åtalspunkt 1 ska därför ogillas. Att Richard Handl utan tillstånd innehaft och använt material som innehåller radioaktiva ämnen bedömer tingsrätten som oaktsamt av honom. I enlighet med åtalspunkt 2 ska han därför dömas för brott mot strålskyddslagen enligt dess 36 §.

För olovlig befattning med kemiska vapen döms enligt 22 kap. 6 a § brottsbalken den som utvecklar, producerar eller på annat sätt förvärvar, lagrar eller bibehåller kemiska vapen till fängelse i högst fyra år. Som kemiska vapen ska anses sådant som definieras som kemiska vapen i FN:s konvention om förbud mot utveckling, produktion, innehav och användning av kemiska vapen samt om deras förstöring. Enligt 25 § lagen (1992:1300) om krigsmaterial döms vidare den som uppsåtligen bryter mot bl.a. 3 § i denna lag - vilken stadgar att krigsmaterial inte får tillverkas här i landet utan tillstånd - till böter eller fängelse i högst två år.

Vad Richard Handl har berättat om att han inte kände till att ricin räknas som kemiska vapen och att abrin utgör krigsmateriel är inte motbevisat. Han har därför

Avdelning 2

inte uppsåtligen producerat kemiska vapen och inte heller uppsåtligen tillverkat krigsmaterial. Åtalet enligt åtalspunkt 3-4 ska därför ogillas.

För otillåten miljöverksamhet döms enligt 29 kap. 4 § miljöbalken till böter eller fängelse i högst två år den som med uppsåt eller av oaktsamhet utan tillstånd vidtar en åtgärd i strid med föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 14 kap. 8 § i samma lag om hantering, införsel, utförsel, tillstånd, godkännande eller anmälan av kemiska produkter, biotekniska organismer eller varor. Enligt 7 § förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer krävs tillstånd för att hantera särskilt farliga kemiska produkter om hanteringen inte är yrkesmässig.

Det är utrett att Richard Handl har hanterat särskilt farliga kemiska produkter i sin bostad utan tillstånd. I enlighet med sitt erkännande ska Richard Handl dömas för otillåten miljöverksamhet för att han av oaktsamhet har hanterat dessa produkter utan tillstånd.

Det särskilda yrkandet är lagligen grundat och ska därför bifallas.

De brott som Richard Handl döms för förskyller ett bötesstraff. Eftersom fängelse ingår i straffskalan för brotten ska han betala 500 kr enligt lagen om brottsofferfond. Han ska vidare till staten återbetala en del av försvararkostnaden.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2.

Överklagande ställs till Hovrätten över Skåne och Blekinge och inges till tingsrätten senast den 22 juli 2014.

Joakim Hugoson

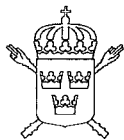
HELSINGBORG
TINGSRÄTT

DOM
2014-07-01

B 2857-12

Avdelning 2

I avgörandet har rådmannen Joakim Hugoson (ordförande) samt nämndemännen
Margareta Liljedahl Eriksson, Dagmar Forsberg och Anders Mårtensson deltagit.

ÅKLAGARMYNDIGHETEN
Riksenheten för Miljö- och Arbetsmiljömål
Kammaråklagare Lars Magnusson

Ansökan om stämning

2014-04-09

Sida 1(4)
Handling 79
Ärende AM-120597-11
Handläggare 840-4

Ange dessa uppgifter vid kontakt med myndigheten

Helsingborgs tingsrätt

Box 712
251 07 HELSINGBORG

HELSINGBORG
HELSINGBORG
TINGSRÄTT 2
Avdelning 2
INKOM: 2014-06-17
INKOMNR 2014060912
MÅNBRILB 2857-12
AKTBIL: 5

TR mål: B 2857-12
Handl.: MILJ

Tilltalad: efternamn och alla förnamn		Tilltalsnamn	Yrke/titel
1 Handl, Karl Richard		Richard	
Personnr	Medborgare i	Telefon	Talkbehov
19800523-3914	Sverige		
Adress			
Karin Hyberts, Diamantvägen 33 262 70 STRÖVELSTORP			
Offentlig försvarare/ombud			
Nilsson, Lennart, advokatfirman Juhlin & Partners KB, Box 1133, 251 11 HELSINGBORG			
Frihetsberövande m.m.			
Delgivningsuppgifter			

Ansvarsyrkanden m.m.

1. BROTT MOT STRÅLSKYDDSLAGEN (1200-K114448-11)

Gärning

Handl har uppsåtligt i sin lägenhet på Storgatan 85 A i Ängelholm under tiden den 18 -20 juli 2011 bedrivit verksamhet med strålning innebärande innehav och användning av radioaktiva ämnen för att åstadkomma en kärnreaktion i köket utan att vidta de åtgärder och iaktta de försiktighetsmått som behövs för att hindra eller motverka skador på människor, djur och miljö och underlåta att kontrollera och upprätthålla strålskyddet på den plats där strålning förekommer och utan att kalibrera de tekniska anordningar som används för att mäta strålningen i verksamheten.

Lagrum

35 § strålskyddslagen (1988:220)

2. BROTT MOT STRÅLSKYDDSLAGEN (1200-K114448-11)

Gärning

Just. an äkl vid hf. /BL

eller an grov oavsamhet

Just. m
akt. vid hf
178

Handl har uppsåtligen/olovligen i sin lägenhet på Storgatan 85 A i Ängelholm i f eller av
vart fall under tiden den 18-20 juli 2011 innehaft och använt radioaktiva *oaktbarhet*
ämnen.

Lagrum

36 § strålskyddslagen (1988:220)

3. OLOVLIG BEFATTNING MED KEMISKA VAPEN (1200-K114668-11)

Gärning

Handl har under tiden den 18 februari till den 20 juli 2011 i sin lägenhet på Storgatan 85A i Ängelholm uppsåtligen producerat, lagrat eller bibehållit ricin som enligt Förenta Nationernas konvention om förbud utveckling innehav och användning av kemiska vapen samt om deras förstöring är definerat som ett kemiskt vapen.

Lagrum

22 kap 6 a § 1 st 1 p brottsbalken

4. BROTT MOT LAGEN OM KRIGSMATERIEL (1200-K114668-11)

Gärning

Handl har någon gång under tiden februari till och med den 20 juli 2011 i sin lägenhet på Storgatan 85 A i Ängelholm uppsåtligen utan tillstånd tillverkat krigsmateriel i form av abrin som räknas som ett biologiskt stridsmedel.

Lagrum

25 § lagen (1992:1300) om krigsmateriel

5. OTILLÅTEN MILJÖVERKSAMHET (1200-K114668-11)

Gärning

- " -
Handl har under tiden den 18 februari till den 20 juli 2011 uppsåtligen/utan f eller av
tillstånd från Länsstyrelsen i Skåne län hanterat särskilt farlig kemiska *oaktbarhet*
produkter i sin lägenhet på Storgatan 85 A i Ängelholm avseende abrin, ricin
och salpetersyra.

Lagrum

29 kap 4 § 1 st 1 p 1 § miljöbalken jämfört med 14 kap 8 § miljöbalken 7 § förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer och 4:1 kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2008:2) om kemiska produkter och biotekniska organismer

Särskilda yrkanden

Förverkande av i beslag tagna flaskor med abrin, ricin och salpetersyra enligt 29 kap 12 § miljöbalken. 2011-1200-BG9517 p1, 4 och 5.

Bevisning

Muntlig bevisning

Förhör med tilltalade Richard Handl som medger de faktiska omständigheterna.

Vittnesförhör med inspektören vid strålskyddsmyndigheten Peter Frisk angående hans iakttagelser vid husrannsakan i Handls lägenhet den 20 juli 2011 till styrkande av att det Handl sysslade med var ”bedrivande av verksamhet med strålning” samt att där inte hade vidtagits några försiktighetsmått

Skriftlig bevisning

Handling Beslut från ISP sid 10-15 i förundersökningsprotokoll daterat 2014-03-20 till styrkande av att abrin och ricin är att betrakta som biologiska respektive kemiska stridsmedel.

Utlåtande från SKL och FOI angående kemiska substanser till styrkande av beskaffenheten och att abrin respektive ricin var aktiva och dödliga.

Fotografier sid 6-18 i förundersökningsprotokollet daterat 2012-10-16 till styrkande av avsaknaden av försiktighetsmått i hanteringen av radioaktivt material och de biologiska och kemiska stridsmedlen.

Beslagsprotokoll sid 38-42 i fu-prot. daterat 2012-11-16 till styrkande av att det fanns radioaktivt material i lägenheten.

Beslagsprotokoll sid 39-40 i fu-prot. daterat 2014-03-20 till styrkande av att det fanns salpetersyra och abrin samt ricin i lägenheten.

Handläggning

Beräknad tidsåtgång för förhandlingen 3 timmar

Beräknad tidsåtgång för förhör tilltalad: 1 timme, vittnet: 1 timme.

Hänvisning till handlingar önskas avseende utlåtandena från ISP och SKL-FOI

Behov av teknisk utrustning i rätten: bildkabel från pc till videokonferensutrustningen.

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - DOM I BROTTMÅL

Den som vill överklaga tingsrättens dom, eller ett i domen intaget beslut, ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till tingsrätten.** Överklagandet prövas av den hovrätt som finns angiven i slutet av domen.

Överklagandet ska ha kommit in till tingsrätten **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till tingsrätten och det måste ha kommit in till tingsrätten **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. **Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.**

Samma regler som för part gäller för den som inte är part eller intervenient och som vill överklaga ett **i domen intaget beslut** som angår honom eller henne. I fråga om sådant beslut finns dock inte någon möjlighet till anslutningsöverklagande.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i hovrätten fordras i vissa fall att **prövningstillstånd** meddelas. Hovrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,

3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd krävs och sådant inte meddelas står tingsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det, i de fall prövningstillstånd krävs, klart och tydligt framgår av överklagandet till hovrätten varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I vilka fall krävs prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en tingsrätts dom om den tilltalade

1. inte dömts till annan påföljd än böter, eller
2. frikänts från ansvar och brottet inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Enskilt anspråk (skadeståndstalan)

För att hovrätten ska pröva en skadeståndstalan krävs prövningstillstånd. Från denna regel gäller följande undantag:

Överklagas domen även i brottmålsdelen och avser överklagandet frågan om den tilltalade ska dömas till ansvar för en gärning krävs inte prövningstillstånd för ett till denna gärning kopplat enskilt anspråk i de fall

1. det enligt ovanstående regler inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen, eller
2. prövningstillstånd i brottmålsdelen meddelas av hovrätten.

Beslut i övriga frågor

Krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen krävs även prövningstillstånd vid beslut som endast får överklagas i samband med överklagande av domen.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av tingsrättens namn samt dag och nummer för domen,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,
3. den ändring av tingsrättens dom som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende tingsrättens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis, samt

6. om prövningstillstånd behövs, de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att målsäganden eller den tilltalade ska infinna sig personligen vid huvudförhandlingen i hovrätten. Är den tilltalade anhållen eller häktad, ska det anges.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Ytterligare upplysningar lämnas av tingsrätten. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

Om ni tidigare informerats om att förenklad delgivning kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.